

ROZHLADY

VZŤAHY ČÍNSKEJ DYNASTIE MING A TIBETSKÉHO VLÁDNUCEHO RODU PHAG-MO-GRU (1368 - 1434)

MARTIN S L O B O D N Í K

SLOBODNÍK, M.: Relations between the Chinese Ming Dynasty and the Tibetan ruling house Phag-mo-gru (1368 - 1434). *Historický časopis*, 47, 4, 1999, pp. 655-678, Bratislava.

The paper deals with the problem of available written sources for the study of the relations between the Ming Dynasty China and the Phag-mo-gru Dynasty of Central Tibet, and the specific features of this sources. This problem is dealt in the broad context of the traditional approach of Chinese and Tibetans towards their history. A number of Chinese (Ming shilu, Ming shi, Da Ming huidian, Shuyu Zhouzi lu, Xianbin lu, Yisheng, Siyi guangji) and Tibetan sources (Deb-ther dmar-po, Rlangs-kyi po-ti bse-ru, Rgya-bod yig-tshang, Deb-ther sngon-po, Deb-ther dmar-po gsar-ma, Bod-kyi deb-ther dpyid-kyi rgyal-mo'i glu-dbyangs, Dpag-bsam ljon-bzang) are evaluated from the angle of their relevance for the study of the above mentioned period.

Historiography. China. Tibet. Sino-Tibetan relations. 14th-15th centuries.

Predmetom nášho štúdia sú čínsko-tibetské vzťahy v rokoch 1368 - 1434. Časové ohraničenie tejto etapy vyplýva na jednej strane z faktu, že roku 1368 Ču Jüan-čang¹ (1328 - 1398), t. j. cisár Tchaj-cu, vyhlásil založenie novej dynastie - Ming, ktorá v Číne vystriedala dovtedy vládnuce mongolskú dynastiu Jüan (1271 - 1368) a táto skutočnosť predstavovala dôležitý zlom v dejinách Číny. Na strane druhej, tibetský vládnuce rod Phag-mo-gru,² ktorého predstaviteľ Bjang-čhub Rgjal-mcchan³ (1302 - 1364) sa roku 1354 stal vládcom centrálného Tibetu, roku 1434 stratil faktickú politickú moc na úkor konkurenčného aristokratického rodu Rin-spungs.⁴ Keďže rod Phag-mo-gru vládol iba na území centrálného Tibetu,⁵ v centre nášho záujmu stoja zahranič-

¹ Pri prepise čínskych slov používame štandardnú slovenskú transkripciu.

² Tibetské slová uvádzame iba v transliterácii (jednotlivé slabiky sú oddelené spojovníkom) používanej v Čechách a na Slovensku. Pozri KOLMAŠ, J.: Poznámka k prepisu (transliteraci) a výslovnosti (transkripci) tibetských slov. In: Zrcadlo králů, S'nam Gjalchän. Praha 1998, s. 280-282.

³ O ňom pozri VAN DER KUIJP, L. W. J.: On the Life and Political Career of Ta'i-si-tu Byang-chub Rgyal-mtshan (1302 - 1364). In: Tibetan History and Language. Studies Dedicated to Uray Géza on His Seventieth Birthday, ed. E. Steinkellner. Wien 1991, s. 277-327.

⁴ O týchto udalostiach pozri SHAKABPA, W. D.: Tibet. A Political History. New York 1988 (4. vydanie), s. 73-90.

⁵ T. j. v oblasti provincií Dbus a Gcang. O tradičnom kultúrno-politickom členení Tibetu pozri SAMUEL, G.: Civilized Shamans. Buddhism in Tibetan Societies. Washington-London 1993, s. 39-114.